

Sygn. akt II CNP 9/18

POSTANOWIENIE

Dnia 15 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Bączyk

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 15 czerwca 2018 r.,

skargi K.O.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego [...] w Ł. z dnia 17 czerwca 2015 r., sygn. akt II C [...] /11, wydanego w sprawie z powództwa K.O.

przeciwko K.O., M.O.,

M.O. i A.O.

o zapłatę łącznie kwoty 24 000 zł,

1. odrzuca skargę;

2. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego [...] w Ł. radcy prawnemu – W.S. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł, powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług tytułem opłacenia pomocy prawnej udzielonej skarżącemu w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi.

UZASADNIENIE

Pozwany - K.O. złożył skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego z dnia 17 czerwca 2015 r. W wyroku tym zasądzono od pozwanego K.O. (solidarnie z innymi pozwanymi) odpowiednie kwoty wyszczególnione w pkt 1 a-g tego wyroku, umorzono postępowanie odnośnie do kwoty 6000 zł i oddalono powództwo w pozostałym zakresie (powód dochodził od pozwanych łącznej należności w wysokości 24 000 zł).

W skardze wskazano sprzeczność zaskarżonego wyroku z art. 224, 225 w zw. z art. 230 k.p.c. i art. 18 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie kodeksu cywilnego (Dz.U. z 2001 r., nr 71, poz. 733 ze zm.; cyt. dalej jako „ustawa z 2001 r.”). Do skargi dołączono 7 kserokopii przelewów bankowych, które miały potwierdzać szkodę wyrządzoną pozwanemu zaskarżonym wyrokiem. Według skarżącego nie było możliwe wzruszenie tego wyroku innym środkiem prawnym. W danej sprawie nie była dopuszczalna skarga kasacyjna, bowiem pozwany nie złożył wcześniej apelacji od kwestionowanego wyroku Sądu Rejonowego (s. 6 uzasadnienia skargi). Według pełnomocnika pozwanego, działającego z urzędu „złożenie skargi stało się konieczne ze względu na szczególne okoliczności dotyczące skarżącego i sytuacji, w jakiej się znalazł na skutek wyroku pozbawiającego go prawa do lokalu własnościowego, który stanowił cały dorobek życiowy jego i małżonki” (s. 6 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Pozwany z różnych przyczyn nie mógł dopilnować terminów do dokonywania czynności procesowych, w tym - do wniesienia apelacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku jest szczególnym środkiem zaskarżenia i wymaga spełnienia przesłanek przewidzianych w art. 424¹ i n. k.p.c. Wynika to m.in. z tego, że zmierza do podważenia już prawomocnego orzeczenia sądowego.

Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., można żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku w zasadzie sądu drugiej instancji i kończącego postępowanie w sprawie. Jedynie w wyjątkowych wypadkach taka skarga mogłaby

obejmować wyrok Sądu pierwszej instancji. Chodzi tu jednak o przypadki, gdy niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka albo praw człowieka i obywatela, a strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych (art. 424¹ § 1 k.c.).

Z akt sprawy wynikają okoliczności niezłożenia ostatecznie przez pozwanego apelacji od kwestionowanego wyroku. Za pośrednictwem pełnomocnika złożony został wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku (k. 322 i n. akt sprawy). Termin taki został przywrócony postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 13 sierpnia 2015 r. (k. 336 akt sprawy), jednakże apelacja nie została ostatecznie wniesiona w związku z nieuzupełnieniem braków formalnych wniosku o doręczenie uzasadnienia wyroku.

Przedstawione w skardze okoliczności nie mogą być kwalifikowane jako „wyjątkowa sytuacja” w rozumieniu art. 424¹ § 2 k.p.c. Pozwany miał bowiem obiektywną możliwość kontynuowania czynności procesowych po przywróceniu mu terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie zaskarżonego wyroku i tym samym doprowadzenia do wniesienia środka odwoławczego w postaci apelacji. W jednym z najnowszych postanowień Sądu Najwyższego trafnie stwierdzono, że dyspozycją art. 424¹ § 2 k.p.c. objęte są tylko takie sytuacje, w których nieskorzystanie z przysługującego stronie ustawowego środka zaskarżenia spowodowane było wyjątkowymi okolicznościami, obiektywnie, a nie tylko subiektywnie uniemożliwiającymi jego wniesienie. Takie wyjątkowe okoliczności to m.in. ciężka choroba, katastrofa, klęska żywiołowa, wyjątkowe okoliczności leżące po stronie osób trzecich. Nie chodzi zatem o przypadki, w których nieskorzystanie ze środka odwoławczego wynikało z samego naruszenia przez stronę zasad jego wnoszenia (postanowienie z dnia 15 marca 2017 r., V CNP 70/16 LeX nr 2278325; por. także postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2010 r., II CNP 38/10, Lex nr 603890; z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06, OSNC 2006, nr 6, poz. 113).

W tej sytuacji istniały podstawy do odrzucenia skargi, przewidziane w art. 424⁸ § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do postanowień § 2, § 3, § 8 i § 16 rozporządzenia MS z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. 2016, poz. 1715 ze zm.).

jw

ał